UHK

Životní cyklus EIZ na UHK

Mgr. Barbora Kubátová, Ph.D.
Specialista na EIZ UHK

https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/

UHK

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Struktura prezentace aneb Fáze životního cyklu EIZ

- Univerzita Hradec Králové
- Knihovna, knihovník a EIZ
- Nominace – teorie
- Nominace – (dobrá) praxe
- Propagace
- Vyhodnocení využití a problémová místa
- *My máme tokeny? A co to je?*

UHK | HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Univerzita Hradec Králové

- 4 fakulty (PdF, FIM, FF, PřF)
- 6300 studentů + 500 zahraničních studentů
- 191 doktorandů
- 344 akademiků
- Malá instituce - méně zaměstnanců - jednoduchá praktická řešení

UHK | HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Univerzitní knihovna a EIZ

- O mně: 10 let knihovníkem, 4,5 roku v UK, 3 roky jako specialista na EIZ
- Na UHK jeden člověk na EIZ (CzechELib, správa, propagace, komunikace, konzultace, školení; plus běžná knihovnická agenda: katalogizace, 18 hodin služeb týdně…)
- Knihovna zprostředkovává nákup a výběr EIZ, ale nemá žádnou rozhodovací moc ani finance na EIZ
- Drtivá většina e-zdrojů je pořizována přes CEL; platba mezi fakulty
- Další (oddělení) s vazbou na EIZ: Oddělení vědy, Oddělení Open Science, referentky pro VaV, OBD, OIT

UHK | HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Co předchází nominaci – teorie a dobrá praxe

1. knihovník v předstihu informuje prorektora pro vědu a výzkum o konci předplatných (obvykle cca 6 měsíců předem)
2. získá pokyn k oslovení proděkanů pro VaV
3. tito jsou osloveni pomocí promyšleného strukturovaného emailu, který prošel minimálně dvojí kontrolou
   - termíny, odkaz na portfolio CEL, délka předplatných, výše podpory, změny DPH, kurzy, OA možnosti; info, že neznáme ceny, ale můžeme to zkusit apod.
4. knihovna obdrží nástřel nominací za jednotlivé fakulty (vážný zájem, ale nezávazně)
5. knihovna fakultám rozešle tabulku se všemi návrhy, vyjadřují se ve sloupci: ANO/NE

UHK | HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Co předchází nominaci – teorie a dobrá praxe

- knihovník mezitím zpracovává data, vypracovává statistiky využívanosti, finanční rozpočet na další roky, překryvy kolekcí, osobní zkušenosti atd. →
  - sepisuje zprávu, doporučení a návrhy
- prorektor pro VaV s proděkany využijí tuto zprávu + tabulku ke konečnému rozhodnutí
- Neexistuje doporučení či metodika pro výběr EIZ.
- Pokud jde o opakovaná předplatná, např. InCites, knihovna pošle jen zprávu prorektorovi pro VaV a ten potvrdí zájem.

Stávající a poptané DB	FF	FIM	PdF	PřF
Academic Search Complete	ANO	ANO	ANO	NE
ACM Digital Library	ANO	ANO	NE	NE
Literature Online	ANO	ANO	ANO	NE
SAGE HSS Package	ANO	ANO	ANO	NE
ScienceDirect Freedom Collection	NE	ANO	NE	ANO
Scopus	ANO	ANO	ANO	NE
SocIndex with Full Text	ANO	ANO	ANO	NE
SpringerLink journals (Lecture Notes in Mathematics, Computer Science Library e-books)	ANO	ANO	NE	ANO
Web of Science	ANO	ANO	ANO	ANO
Web of Science Citation Connection	ANO	ANO	ANO	ANO
JSTOR Arts & Sciences I	ANO	ANO	ANO	NE
JSTOR Arts & Sciences II	ANO	ANO	ANO	NE
JSTOR Arts & Sciences V	ANO	ANO	ANO	NE
JSTOR Arts & Sciences VI	ANO	ANO	ANO	NE
JSTOR Arts & Sciences IX	ANO	ANO	ANO	NE
Albertina	NE	ANO	NE	NE
IEEE	NE	ANO	NE	NE
JSTOR Math	NE	ANO	NE	NE
T a F Math a Stat	NE	ANO	NE	NE
Brepolis	ANO	NE	NE	NE
Cambridge Journals Online - HSS Collection	ANO	NE	NE	NE
Oxford HSS	ANO	NE	NE	NE
Taylor & Francis Social Science & Humanities Library	ANO	NE	NE	NE
De Gruyter	ANO	NE	NE	NE

Stávající
Poptané

UHK | HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Nominace – (dobrá) praxe

- Každý cyklus jiná podoba výběru
  - Mění se rektor, prorektoři a celý jejich tým proděkanů (nedostatek času, neznalost problematiky) → znovu se nanovo vysvětluje
  - Zavedený postup je v procesu obměňován, každému z výše uvedených vyhovuje jiný přístup, druh komunikace
  - Nutnost improvizace, zavedený jednotný postup spíše nereálný
- Knihovna nabízí a dělá analýzy, ale tyto nejsou obvykle vyžadovány
- Např. minulý cyklus prorektor pro VaV, vše řešeno emaily, fakulty vyplňovaly tabulky
- Nyní prorektorka pro VaV, několik osobních schůzek, emaily spíše ne

UHK | HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Nominace – praxe podzim 2024

- 6 měsíců před termínem pro CEL: osloven prorektor pro VaV, příliš brzy
- 4 měsíce před termínem pro CEL: Oslovení proděkani jsou urgováni, bez reakce
- 3 měsíce: Proděkani dostávají ultimátum, 1 reakce
- 2 měsíce: Proděkani dostávají pozvánku k prorektorce → tři reakce, jupí
- 1 měsíc: schůzka se odkládá
- Knihovník dostává pokyn vypracovat návrh nominací sám
- Tento návrh je posouzen na schůzce s proděkany 5 dní před termínem pro CEL – SUCCESS!

UHK | HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Podpis smlouvy…

- úkonu podpisu vlastní smlouvy předchází její průvodka (ředitel knihovny, ekonomický úsek, právník, děkan, prorektor)
- obvykle období dovolených, nadlidský úkol sehnat podpisy všech během jednoho týdne – sháněla jsme je i měsíc
- e-průvodka něco vyřešila, něco zhoršila – ne všichni měli digi podpis, ne vždy se systému daří
- dlouho jsme museli využívat verzi papírovou, než se digi podpisy zařídily u všech
- nově by to měl zlepšit systém eSmlouvy ? (náhrada Atheny)

Propagace

1. referentky pro VaV a proděkané obdrží email s portfoliem EIZ na další rok, jsou požádáni o spolupráci při šíření
2. PR oddělení obdrží sepsanou zprávu na web a sociální sítě, projde i do interních aktualit
3. UK na svých stránkách uvádí odkazy na zdroje, návody a kontakty
4. Na webu UK je uvedena nabídka školení k EIZ
5. Osobní kontakt, doporučení v knihovně
6. Zkušební přístupy, spíše malé využití. „*Už zase*?“

Statistiky

- Jako malá instituce využíváme nejvíc data z Celusu (exporty, reporty) – pro nás neocenitelná pomoc, personálně bychom nestíhali
- V některých případech kontaktujeme CzechELib
- Vlastní admin účty, dashboardy nemáme/nevyužíváme
- Každoročně knihovna sepisuje výroční zprávu o využívanosti a hodnotí stav - pochybnost o dopadu této zprávy
  - Při výběru nemusí hrát hlavní roli návštěvnost či využívanost
  - Hlavním kritériem výběru je cena

Studenti

- Dle dotazníku, který knihovna dělala před dvěma lety, 55 % studentů neví, že máme nějaké e-zdroje nebo neví, co to je
  - Drtivá většina hledá informace nejprve na google, ChatGPT, Google Scholar, EIZ jsou pro ně nepřehledné, neintuitivní, pomalé, v angličtině
  - Propagace na webu existuje, ale ukázalo se, že v největší míře záleží na zapojení akademiků a jejich doporučení (specializované semináře, jeho vlastní zájem, pozvání knihovníka do výuky)
  - K větší informovanosti přispěla školení a osobní doporučení knihovníky

Akademici

- Zahlceni povinnostmi a informacemi, nestíhají sledovat měnící se nabídku EIZ, natož např. sběr požadavků na nové EIZ
- Přestože knihovna neustále informuje různými kanály i osobně:
  - Někteří akademici hledají zdroje, které se předpláceli před pěti lety
  - Přišli o zdroje vázané na projekt, protože je nenominovali
  - Někteří nevědí o existenci transformačních smluv, tokenů, slev
  - Byl nominován a předplacen zdroj, ale za dva roky má téměř nulovou návštěvnost

UHK

HR EXCELLENCE IN RESEARCH

Děkuji za pozornost!